

KRONŮV PÁD

a) Kronos se oženil se svou sestrou Rheiou [...]. Ale matka Země a jeho umírající otec Úranos předpověděli, že ho svrhne jeden z jeho synů. Proto Kronos každý rok své dítě spolkl. Nejdřív Hestii, potom Démétro a Héru, potom Háda a nakonec Poseidóna.¹

b) Rheia zuřila. Porodila svého třetího syna, Dia, na hoře Lykaion v Arkádii [...], vykoupala ho v řece Nedě a svěřila ho matce Zemi; ta ho odnesla do Lyktu na Krétě a ukryla v jeskyni Dikté na Egejském vrchu. Zanechala ho tam v péči jasanové nymfy Adrasteie a její sestry Ió. [...] Zeus jedl med a spolu se svým nevlastním bratrem, kozlím Panem, pili Amaltheino mléko. [...]

c) Kolem zlaté kolébky malého Dia, zavěšené na stromě (aby ho Kronos nemohl najít ani na nebi, ani na zemi, ani na moři), stáli ozbrojení Kuréti, synové Rheie. Tloukli oštěpy do štítů a křičeli, aby v jejich hlomozu zanikl Diův pláč a Kronos jej zdaleka neslyšel. Rheia totiž zabalila do plenek kámen a ten dala Kronovi [...]. Spolkl ho ve víře, že polyká malého Dia. Přesto se nakonec doslechl, co se stalo, a po Diovi pátral. Ten proměnil sebe v hada a své chůvy v medvědy. Odtud pocházejí souhvězdí Hada a Medvědic.²

d) Mezi pastýři na hoře Idě [...] vyrostl Zeus v muže a vyhledal [...] matku Rheiu a požádal ji, aby ho učinila Kronovým číšníkem. Rheia mu ochotně pomohla [...]; opatřila mu dávidlo, které smíchal s Kronovým medovým nápojem, jak mu poradila Métis. Kronos se zhluboka napil. Vyzvrátil nejdřív kámen, a potom Diovy starší sestry a bratry. Vyskákali ven bez úhony a vděčně ho prosili, aby je vedl do války proti Titánům [...]

e) Válka trvala deset let, ale nakonec matka Země předpověděla vítězství Diovi, pokud si vezme jako spojence ty, které Kronos uvrhl do Tartaru. Zeus se připlížil ke Kampě, staré žalářnici v Tartaru, zabil ji, vzal jí klíče, propustil Kyklópy a Storuké a posilnil je jídlem a pitím bohů. Kyklópy dali potom Diovi blesk jako útočnou zbraň, Hádovi přilbu neviditelných a Poseidónovi trojzubec. Po válečné poradě se neviditelný Hádes vkradl ke Kronovi a vzal mu zbroj. Zatímco Poseidón ohrožoval Krona trojzubcem a tak odlákal jeho pozornost, Zeus ho srazil bleskem. [...] Zeus všechny poražené Titány mimo Atlanta zahnal na ostrov Británů na západě (podle jiných je zavřel do Tartaru) a Storucí je tam střežili. [...] Atlas byl jako vojevůdce pro výstrahu potrestán přísně a musí nést na ramenou oblohu. Titánky byly ušetřeny s ohledem na Rheiu a Métidu. [...]

Robert Graves: *Řecké mýty*, 2004, s. 34–35, zkráceno

¹ Apollodóros: I 1,5; Hésiodos: *Zrození bohů* 453-67.

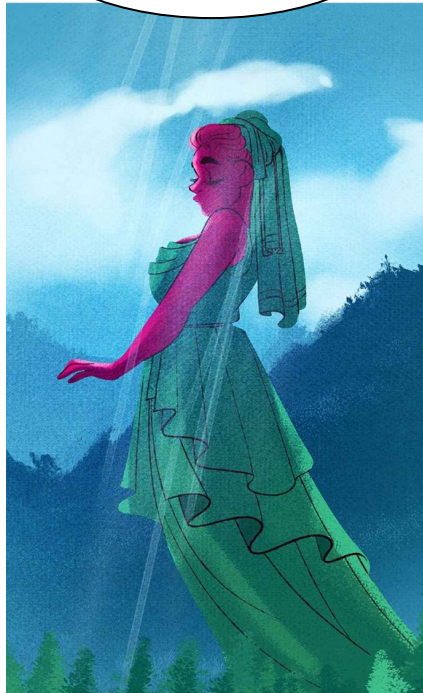
² Hésiodos: *Zrození bohů* 485 ad.; Apollodóros: I 1,7; První vatikánský mytograf 104; Kallimachos: *Hymnus na Dia* 52 ad.; Lucretius II 633-9; scholia k Aratovi V 46; Hyginus: *Báje* 139.

Obávaný Kronos
netoužil mít
dědice...

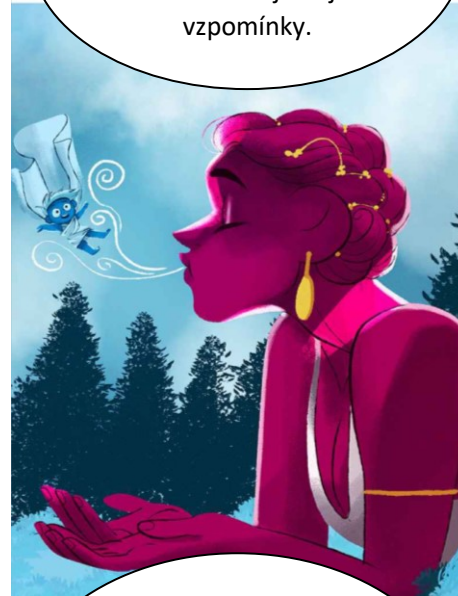
... Ale zamiloval se do
krásné Titánky Rhei,
která na rozdíl od něj
toužila mít děti.

A tak jsem přišel na
svět já! Měl jsem být
bohem bohatství.

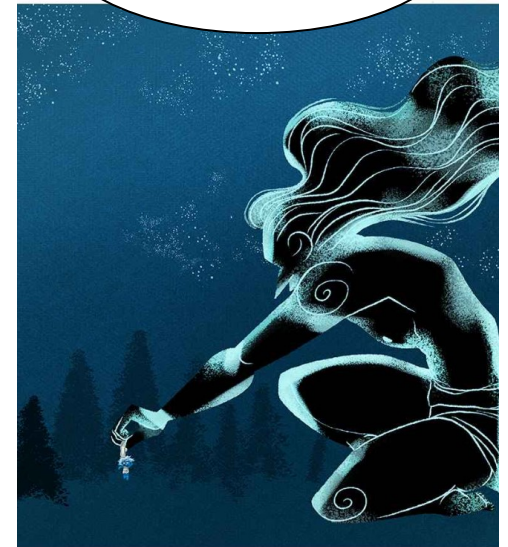
S láskou vzpomínám na
své dětství. Chvilce
strávené s matkou patří
mezi mé nejmilejší
vzpomínky.

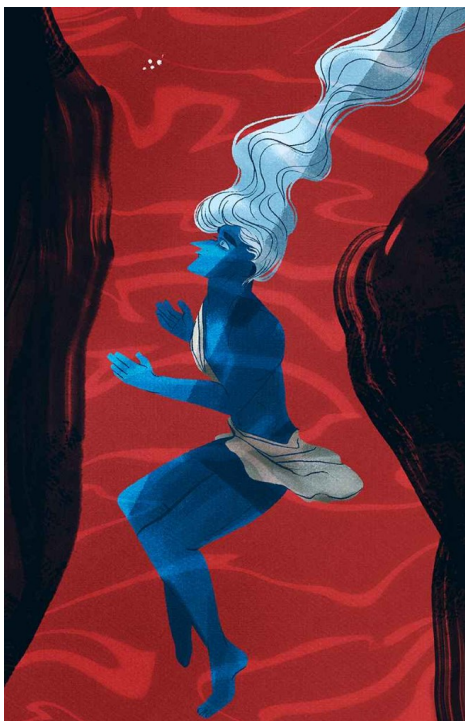

Kronos se mě chtěl
neustále zbavit, ale moje
matka ho vždy
přesvědčila, aby si mě
mohla nechat o něco
déle...

Na mé šesté narozeniny
přestalo její
přemlouvání fungovat.

Byl jsem obklopen temnotou a sám... I když ne tak úplně sám. Kronos si mou přítomnost uvědomoval a občas ke mně mluvil.

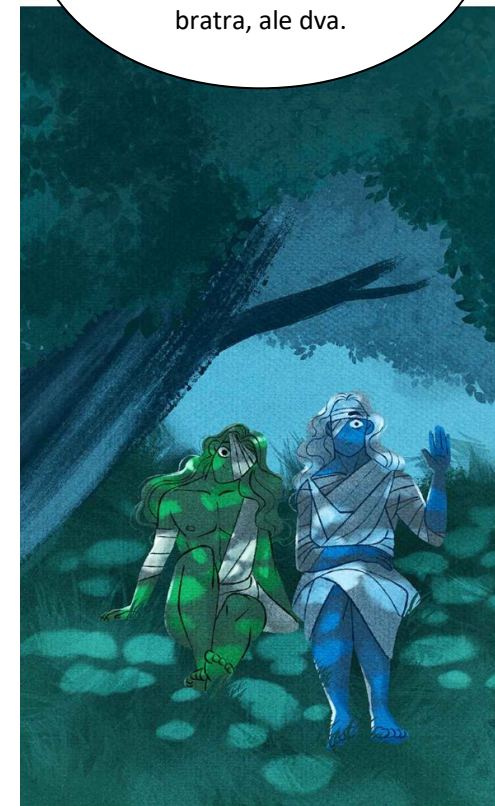
Ve stavu ničeho jsem byl 13 let... A pak jednoho dne ke mně proniklo světlo... Byl jsem svobodný.

Naneštěstí mě Kronos odmítal pustit ze svého vězení bez boje, a tak si ze mě vzal pár soust. V rámci uplynulých let jsem ale získal horší jizvy...

Když jsem se dostal ven, pomalu jsem se učil znovu žít. Hlavně jsem už nebyl sám. Neměl jsem pouze jednoho nového bratra, ale dva.

Zjistil jsem, že Kronos požrel i Poseidóna, ale držel nás odděleně. Litoval jsem, že ho potkal stejný osud, ale zároveň bylo hezké mít někoho, kdo mi rozuměl.

KOMUNIKÁTY

Tři zvolené komunikáty pojí stejná látka: řecká mytologie, konkrétně mýtus o Kronovi a vítězství Dia. Pracovala jsem s myšlenkou, že by šlo dané komunikáty užít odděleně, ale také současně.

Báje, mýty, pověsti a komiksy jsou sice primárně zasazeny do plánu 6. ročníku ZŠ, ale dané komunikáty lze užít napříč ročníky, záleží na jejich uchopení.

Jak je patrné, snažila jsem se propojit všechny oblasti českého jazyka – mluvnici, literaturu i sloh. Zároveň je zde mezioborový přesah do dějepisu.

Níže uvedu možné přístupy k daným komunikátům, ale věřím, že někdo by byl schopen najít i další alternativy. Opravdu záleží, pro jakou třídu by byl komunikát užít a v jaké situaci (zda ve fázi přiblížení nové látky, či opakování).

---

komunikát č. 1 – *Kronův pád*

V daném textu (který lze využít celý, či ho více zkrátit) je možné zaměřit se na:

- stavbu souvětí
- předmět a VV předmětnou
- přívlastek a VV přívlastkovou
- shodu podmětu s přísudkem
- druhy podmětu
- významové poměry mezi větami hlavními (poměr slučovací)
- psaní čárek v souvětí a ve větě jednoduché (mj. možné přiblížení přístavku a vsuvky)
- okrajově také např. na: zájmena (např. skloňování zájmena *ona*), pravopis (psaní slov přejatých – vlastní jména), složeniny (*Storuci, trojzubec, vojevůdce*), procvičování slovních druhů, ...
- samozřejmě se zde nabízí i stylistický přístup k textu (*O jaký text se jedná? Co je cílem textu? Kde byste se s takovým textem mohli setkat?...*)

---

komunikát č. 2 – *chatová konverzace*

Tento chat je autentický pouze z části, jelikož jsem jej skrze aplikaci Facebook Messenger vedla s kamarádkou dle mnou předem sestaveného scénáře. Při jeho vytváření jsem vycházela ze své vlastní starší i novější chatové korespondence.

Na prvním místě se zde nabízí zaměřit se na specifika chatové konverzace. Co je pro ni typické, čím se liší od běžné mluvené komunikace (stručnost sdělení, omezená/žádná interpunkce, zkratky, emotikony, gify, ...) a čím je jí naopak blízká (uvolněnost projevu,

hovorovost až nespisovnost, anglicismy, ...). Dále je možné zaměřit se např. na různé typy chyb (*si tu?*, *s téma titánama*), přirovnání (*jako v karkulce*).

---

komunikát č. 1 (*Kronův pád*) + č. 2 (*chatová konverzace*)

Přes společné tematické jádro by bylo možné užít najednou komunikát č. 1 a komunikát č. 2. Primárně by se kladl důraz na formu předání jistého obsahu a na výpovědní hodnotu obou komunikátů.

Co se dozvídáme z jednotlivých ukázek? Čím se jednotlivé útvary liší? Jaký je jejich záměr? Kde byste se s nimi mohli setkat? ... Který ze dvou útvarů považujete za relevantnější zdroj? Kterého byste využili vy sami, pokud byste si nebyli jisti určitou látkou? ...

---

komunikát č. 3 – *komiks*

Výhodou komiksu je, že je možné ho využít téměř na vše, jen je potřeba jej vhodně upravit. Použila jsem zde výsek z digitálního komiksu *Lore Olympus*, moderního převyprávění příběhu Persefony a Háda. Komunikát v mém předání je potřeba číst postupně ve sloupcích zleva doprava, odshora dolů. Danou část jsem sice zkrátila a volně přeložila, ale snažila jsem se držet originální formy zprostředkování příběhu. V této podobě se lze zaměřit na:

- stavbu souvětí
- významové poměry mezi větami hlavními
- větné členy a k nim příslušné věty vedlejší
- druhy přísudku
- slovní druhy – zejména přídavná jména, zájmena (včetně psaní *mě/mně*)
- okrajově také na: fci aposiopese, metaforu (*jizvy na duši*), synonyma (např. ke slovu *pozřel*)

Promluvy v bublinách by bylo ale možné směřovat také na přímou řeč (včetně zásad jejího zapisování) a komunikační funkce výpovědi. Nabízí se také možnost nechat pro tyto účely bubliny prázdné, aby si každý žák na základě vlastní interpretace obrázků vytvořil vlastní komunikační situaci.

---

komunikát č. 1 (*Kronův pád*) + komunikát č. 3 (*komiks*)

Při porovnávání výseku komunikátu č. 1 (**modře zvýrazněn**) s komunikátem č. 3 bych se zaměřovala zejména na roli zprostředkovatele příběhu a otázku objektivitu/subjektivitu.

Co se dozvídáme z jednotlivých ukázek? Shodují se získané informace? Čím se výpovědi liší? Jaký je jejich záměr? Kdo je jejich vypravěčem? Jaký je podle vás přesah druhé ukázky (komiksu)? ...

U všech výše zmíněných návrhů ale samozřejmě platí, že je možná provázanost, pouze jsem dané věci nechtěla opakovat.